

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَةِ اللَّهِ
لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ (31) وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوْا اللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ
مُقْتَصِدٌ وَ مَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ (32)
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَ اخْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي
وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَ لَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارٍ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا
إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَ لَا
يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ (33) إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ
السَّاعَةِ وَ يُنْزِلُ الْغَيْثَ وَ يَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَ مَا
تَدْرِي نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَ مَا تَدْرِي نَفْسٌ
بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (34)

~~~~~

Seest thou not that the ships sail through the ocean by the grace of Allah?- that He may show you of His signs? Verily in this are signs for all who constantly persevere and give thanks. When a wave covers them like the canopy (of clouds), they call to Allah, offering Him sincere devotion. But when He has delivered them safely to land, there are among them those that halt between (right and wrong). But none reject Our signs except only a perfidious ungrateful (wretch)! O mankind! Do your duty to your Lord, and fear (the coming of) a day when no father can avail aught for his son, nor a son avail aught for his father. Verily, the promise of Allah is true: let not then this present life deceive you, nor let the chief deceiver deceive you about Allah. Verily the knowledge of the hour is with Allah (alone). It is He who sends down rain, and He who knows what is in the wombs. Nor does anyone know what it is that he will earn on the morrow: nor does anyone know in what land he is to die. Verily with Allah is full knowledge and He is acquainted (with all things).

کیا تم دیکھتے نہیں ہو کہ کشتی سمندر میں اللہ کے فضل سے چلتی ہے تاکہ وہ تمہیں

اپنی کچھ نشانیاں دکھائے؟ درحقیقت اس میں بہت سی نشانیاں ہیں ہر اُس شخص

کے لیے جو صبر اور شکر کرنے والا ہو۔ اور جب (سمندر میں) ان لوگوں پر ایک

موج سائبانوں کی طرح چھا جاتی ہے تو یہ اللہ کو پکارتے ہیں اپنے دین کو بالکل اسی

کے لیے خالص کر کے۔ پھر جب وہ بچا کر انہیں خشکی تک پہنچا دیتا ہے تو ان میں

سے کوئی اقتصاد برتتا ہے، اور ہماری نشانیوں کا انکار نہیں کرتا مگر ہر وہ شخص جو

غدار اور ناشکر ہے۔ لوگو، بچو اپنے رب کے غضب سے اور ڈرو اُس دن سے جبکہ کوئی باپ اپنے بیٹے کی طرف سے بدلہ نہ دے گا اور نہ کوئی بیٹا ہی اپنے باپ کی طرف سے کچھ بدلہ دینے والا ہوگا۔ فی الواقع اللہ کا وعدہ سچا ہے۔ پس یہ دنیا کی زندگی تمہیں دھوکے میں نہ ڈالے۔ اور نہ دھوکہ باز تم کو اللہ کے معاملے میں دھوکا دینے پائے۔ اُس گھڑی کا علم اللہ ہی کے پاس ہے، وہی بارش برساتا ہے، وہی جانتا ہے کہ ماؤں کے پیٹوں میں کیا پرورش پا رہا ہے، کوئی تنفس نہیں جانتا کہ کل وہ کیا کمائی کرنے والا ہے اور نہ کسی شخص کو یہ خبر ہے کہ کس سرزمین میں اس کی موت آئی ہے، اللہ ہی سب کچھ جاننے والا اور باخبر ہے۔

क्या तुम देखते नहीं हो कि कश्ती समुन्दर में अल्लाह के फजल से चलती है ताकि वह तुम्हें अपनी कुछ निशानियाँ दिखाए? दरहकीकत इसमें बहुत-सी निशानियाँ हैं हर उस शख्स के लिए जो सब्र और शुक्र करनेवाला हो | और जब (समुन्दर में) इन लोगों पर एक मौज सायबानों की तरह छा जाती है तो ये अल्लाह को पुकारते हैं अपने दीन को बल्कुल उसी के लिए खालिस करके | फिर जब वह बचाकर इन्हें खुशकी तक पहुँचा देता है तो इनमें से कोई इकतिसाद बरतता है, और हमारी निशानियों का इनकार नहीं करता, मगर हर वह शख्स जो गद्दार और

नाशुक्रा है । लोगो, बचो अपने रब के ग़ज़ब से और डरो उस दिन से जब कि कोई बाप अपने बेटे की तरफ़ से बदला न देगा और न कोई बेटा ही अपने बाप की तरफ़ से कुछ बदला देनेवाला होगा । फ़िल-वाक़े अल्लाह का वादा सच्चा है । पस यह दुनिया की ज़िन्दगी तुम्हें धोके में न डाले । और न धोकेबाज़ तुमको अल्लाह के मामले में धोका देने पाए । उस घड़ी का इल्म अल्लाह ही के पास है, वही बारिश बरसाता है, वही जानता है कि माओं के पेटों में क्या परवरिश पा रहा है, कोई मुतनफ़िस नहीं जानता कि कल वह क्या कमाई करनेवाला है, और न किसी शख्स को यह ख़बर है कि किस सरज़मीन में उसको मौत आनी है, अल्लाह ही सब कुछ जाननेवाला और बाख़बर है ।